KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 3 april 1996

om definitionen på små och medelstora företag

(Text ar betydelse för EES)

(96/280/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR UTFÄRDAT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 155 andra strecksatsen i detta, och

med beaktande av följande:

Genomförandet av det integrerade programmet för små och medelstora företag (SMF) samt hantverkssektorn [1], nedan kallat det integrerade programmet, i enlighet med *Vitboken om tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning*, kräver att det upprättas ett sammanhängande, synligt och effektivt ramverk, inom vilket företagspolitiken för små och medelstora företag kan bedrivas.

Även före genomförandet av det integrerade programmet hade olika områden inom gemenskapens politik de små och medelstora företagen som målgrupp, men varje åtgärd använde olika kriterier för att definiera dem. Många av gemenskapens åtgärder har utvecklats gradvis utan något gemensamt synsätt eller övergripande beaktande av vad ett litet eller medelstort företag objektivt sett är, vilket har lett till att en mängd olika kriterier används för att definiera ett litet eller medelstort företag och att en mångfald definitioner för närvarande används på gemenskapsnivå, förutom de definitioner som används av Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska investeringsfonden (EIF), samtidigt som det används ett stort antal definitioner i medlemsstaterna.

Många medlemsstater har ingen allmän definition och arbetar med *ad-hoc*-bestämmelser, som grundas på lokal praxis eller som kan tillämpas på särskilda sektorer, medan andra medlemsstater strikt följer den definition som finns i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag [2].

Förekomsten av olika definitioner på gemenskapsnivå och på nationell nivå kan leda till bristande överensstämmelse och det kan också snedvrida konkurrensen mellan företag. Det integrerade programmet syftar till en mer kraftfull samordning mellan, å ena sidan de olika gemenskapsinitiativen för små och medelstora företag och, å andra sidan mellan dessa och de initiativ som vidtas på nationell nivå. Dessa mål kan inte förverkligas framgångsrikt om inte frågan om en definition på små och medelstora företag klargörs.

I kommissionens rapport till Europeiska rådets möte i Madrid den 15 och 16 december 1995 underströks det att det krävs mer målinriktade insatser för de små och medelstora företagen för att skapa fler arbetstillfällen inom alla sektorer av ekonomin.

Rådet (forskning) beslöt den 29 september 1994 att positiv särbehandling av små och medelstora företag bör åtföljas av en klarare definition på vad som menas med ett litet eller medelstort företag. Därför uppmanade rådet kommissionen att åter igen utreda vilka kritierier som skall väljas för att definiera små och medelstora företag.

I en första rapport som lades fram 1992 efter beslut av rådet (industri) den 28 maj 1990 hade kommissionen redan föreslagit att den mångfald av definitioner som används på gemenskapsnivå skulle begränsas. Kommissionen förespråkade särskilt att följande fyra kriterier skulle användas: antalet anställda, omsättning, balansomslutning och oberoende och föreslog samtidigt en tröskel på 50 och 250 anställda för små respektive medelstora företag.

Denna definition har antagits i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag och i alla andra riktlinjer och meddelanden som rör statligt stöd, som har antagits eller omarbetats sedan 1992 (den tillämpas i synnerhet i kommissionens meddelande till medlemsstaterna om det påskyndade förfarandet för att godkänna stödprogram för små och medelstora företag och för ändringar i existerande program [3], i riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd [4] och i riktlinjerna för statligt stöd för att rädda och omstrukturera företag i svårigheter [5]).

[1] KOM(94) 207, slutlig.
[2] EGT nr C 213, 19.8.1992, s. 2.
[3] EGT nr C 213, 19.8.1992, s. 10.
[4] EGT nr C 72, 10.3.1994, s. 3, fotnot 16.
[5] EGT nr C 368, 23.12.1994, s. 12.

Andra åtgärder har helt eller delvis antagit denna definition, särskilt rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag [1], senast ändrat genom direktiv 94/8/EG [2], rådets beslut 94/217/EEG av den 19 april 1994 om gemenskapens räntesubventioner till lån som Europeiska investeringsbanken ger små och melstora företag inom ramen för sin tillfälliga lånemöjlighet [3], och kommissionens meddelande [4] om gemenskapens initiativ för små och medelstora företag inom ramen för strukturfonderna.

Fullständig tillnärmning har dock ännu inte uppnåtts, vissa program ställer fortfarande upp varierande trösklar och bortser från vissa kriterier, såsom oberoende.

Tillnärmningen bör fortsätta och fullföljas på grundval av de regler som ställs upp i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag, och kommissionen bör tillämpa, för all politik den administrerar, samma kriterier och samma trösklar, som den kräver att medlemsstaterna följer.

På en inre marknad utan gränser bör behandlingen av företag grundas på en uppsättning gemensamma regler, särskilt vad gäller statligt stöd, vare sig det är nationellt eller från gemenskapen.

Denna utgångspunkt är än mer nödvändig mot bakgrund av det omfattande samspelet mellan nationella åtgärder och gemenskapsåtgärder för små och medelstora företag, till exempel vad beträffar strukturfonderna och forskning. Detta innebär att man bör undvika situationer då kommissionen inriktar sin verksamhet på en särskild kategori små och medelstora företag och medlemsstaterna på en annan kategori.

Om kommissionen, medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden följer en och samma definition, skulle det förstärka överensstämmelsen och effektiviteten av alla de åtgärder som riktar sig till små och medelstora företag och det skulle därför minska risken för snedvridning av konkurrensen. Många program avsedda för små och medelstora företag är dessutom samfinansierade av medlemsstaterna och gemenskapen samt, i vissa fall, av Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden.

Innan det upprättas förslag för trösklar för att definiera små och medelstora företag bör det understrykas att detta försök att rationalisera och fastställa en referensstandard inte innebär att företag som överskrider dessa trösklar inte förtjänar stöd från staten eller gemenskapen. Det vore dock mer lämpligt att lösa detta problem genom särskilda åtgärder inom ramen för relevanta program, särskilt internationella samarbetsprogram, istället för att införa eller upprätthålla olika definitioner på små och medelstora företag.

Kriteriet för antalet anställda är utan tvivel ett av de viktigaste och måste betraktas som bindande, men det är nödvändigt att införa ett ekonomiskt kriterium som komplement för att förstå ett företags faktiska betydelse och prestation och dess position i jämförelse med konkurrenterna.

Det är emellertid inte önskvärt att införa omsättning som det enda ekonomiska kriteriet, eftersom förtag inom handel och distribution på grund av sin natur har större omsättning än företag i tillverkningsindustrin, och omsättningskriteriet bör därför kombineras med balansomslutning, som är ett kriterium som återger ett företags totala tillgångar, och möjlighet bör finnas att överskrida ett av dessa två ekonomiska kriterier.

Oberoende är också ett grundläggande kriterium i det att ett litet eller medelstort företag som ägs av en stor koncern har tillgång till finansiering och stöd som dess konkurrenter av samma storlek inte har. Det finns också behov av att utesluta juridiska enheter som består av små och medelstora företag, som bildar en gruppering, vars ekonomiska makt i realiteten är större än ett litet eller medelstort företags.

Med hänsyn till kriteriet med ägaroberoende bör medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden säkerställa att definitionen inte kringgås av de företag som formellt uppfyller kriteriet, men som i själva verket kontrolleras av ett stort företag eller gemensamt av flera större företag.

Ägarandelar som innehas av offentliga investeringsbolag eller riskkapitalföretag ändrar vanligtvis inte ett företags ställning som litet eller medelstort företag och det går därför vanligtvis att bortse från sådana andelar. Detsamma gäller för andelar som innehas av institutionella investerare, som vanligtvis håller ett visst avstånd till det bolag som de har investerat i.

Det är nödvändigt att finna en lösning till problemet med de företag som, även om de är små och medelstora företag, på grund av spridningen av aktiekapitalet och aktieägarnas anonymitet inte med säkerhet kan uppge

[1] EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.
[2] EGT nr L 82, 25.3.1994, s. 33.
[3] EGT nr L 107, 28.4.1994, s. 57, se kommissionens rapport om detta ämne KOM(94) 434 slutlig av den 9 oktober 1994.
[4] EGT nr C 180, 1.7.1994, s. 10.

ägarförhållandena för sina aktier och därför inte vet om de uppfyller villkoren för oberoende.

Följaktligen måste tämligen strikta kriterier fastställas för att definiera små och medelstora företag, om de åtgärder som är avsedda för dem verkligen skall komma de företag för vilka storleken utgör ett handikapp till godo.

En tröskel på 500 anställda begränsar inte i tillräckligt stor grad antalet företag, eftersom den leder till att nästan alla företag (99,9 % av 14 miljoner företag) och nästan tre fjärdedelar av den europeiska ekonomin i termer av sysselsättning och omsättning omfattas av kriteriet. Dessutom har ett företag med 500 anställda tillgång till personella, finansiella och tekniska resurser som gör att det gott och väl faller utanför ramen för ett medelstort företag, det vill säga ägarskap och företagsledning i samma händer, ofta familjeägt och utan en dominerande ställning på marknaden.

Företag med mellan 250 och 500 anställda har ofta inte bara en stark ställning på marknaden, utan de har också mycket effektiva ledningsstrukturer inom produktion, försäljning, *marknadsföring*, forskning och *personalledning*, som tydligt skiljer dem från medelstora företag med mindre än 250 anställda. I den sistnämnda gruppen är dessa strukturer mycket mer bräckliga. En tröskel på 250 anställda ger därför en mer meningsfull bild av verkligheten för ett litet och medelstort företag.

Denna tröskel på 250 anställda är redan den vanligast förekommande bland de definitioner som används på gemenskapsnivå och den har anammats i lagstiftningen i många medlemsstater till följd av gemenskapens riktlinjer om statligt stöd till små och medelstora företag. Europeiska investeringsbanken har också beslutat använda denna definition för en betydande del av de lån som beviljas inom ramen för "SMF-möjligheten", enligt beslut 94/217/EG.

Enligt siffror från Eurostat överstiger omsättningen för ett företag med 250 anställda i genomsnitt inte 40 miljoner ecu (siffran avser 1994). Det förefaller följaktligen rimligt att välja en tröskel på 40 miljoner ecu för omsättningen. Nya beräkningar visar att det genomsnittliga förhållandet mellan omsättning och balansomslutningart är 1,5 för små och medelstora företag och småföretag [1]. Tröskeln för balansomslutningen bör därför fastställas till 27 miljoner ecu.

Emellertid måste man inom begreppet små och medelstora företag skilja mellan medelstora företag, små och mikroföretag. De senare skall inte blandas samman med hantverksföretag, som även fortsättningsvis kommer att definieras på nationell nivå på grund av sina speciella egenskaper.

Trösklarna för små företag bör fastställas på samma sätt, vilket innebär att tröskeln för omsättning är 7 miljoner ecu och tröskeln för balansomslutning är 5 miljoner ecu.

De trösklar som valts speglar inte nödvändigtvis det genomsnittliga lilla eller medelstora företaget, utan representerar de högsta nivåer som utformats för att alla företag som har egenskaper som ett litet och medelstort företag eller ett småföretag skall kunna ingå i en av kategorierna.

De trösklar för omsättning och balansomslutning som har fastställts för att definiera små och medelstora företag bör revideras vid behov, så att hänsyn tas till förändrade ekonomiska omständigheter som till exempel prisnivåer och ökningar av företagens produktivitet.

Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag kommer att justeras genom att de definitioner som används för närvarande ersätts med en hänvisning till denna rekommendation.

Det bör också fastslås att när det fjärde bolagsdirektivet 78/660/EEG, som ger medlemsstaterna rätt att befria små och medelstora företag från vissa skyldigheter som rör offentliggörandet av deras redovisning, skall ändras nästa gång kommer kommissionen att föreslå att den nuvarande definitionen ersätts med en hänvisning till denna rekommendation.

I samband med utvärderingar av åtgärder för små och medelstora företag är det önskvärt att kommissionen, medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden exakt anger vilka företag som är mottagare och skiljer mellan olika kategorier av små och medelstora företag efter storlek, eftersom större kunskap om mottagarna gör det möjligt att anpassa och bättre inrikta föreslagna åtgärder för små och medelstora företag och följaktligen göra dem mer effektiva.

Eftersom en viss grad av flexibilitet måste tillåtas för medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden att fastställa lägre trösklar än gemenskapens om de önskar inrikta sina åtgärder på en särskild kategori av små och medelstora företag, fastställer dessa trösklar endast ett högsta värde.

För att förenkla administrationen är det också möjligt för medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden att använda endast ett kriterium, nämligen kriteriet för antalet anställda, vid genomförandet av vissa åtgärder. Denna flexibilitet gäller dock inte för de olika statliga stödprogrammen, då måste även de ekonomiska kriterierna följas.

[1] *Källa*: "BACH" (Harmoniserade räkenskaper) databas.

Denna rekommendation gäller bara den definition på små och medelstora företag som används för de gemenskapsåtgärder som tillämpas inom gemenskapen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

Artikel 1

Medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden uppmanas

— att följa de bestämmelser som fastställs i artikel 1 i bilagan för sina program som är riktade till "SMF", "medelstora företag", "små företag" eller "mikroföretag".

— att följa de övre nivåer som valts för omsättning och balansomslutning ifall de har ändrats av kommissionen i enlighet med artikel 2 i bilagan.

— att vidta nödvändiga åtgärder för att använda de storleksklasser som fastställs i artikel 3.2 i bilagan, särskilt i de fall då övervakningen av gemenskapens finansiella instrument är berörd.

Artikel 2

De trösklar som specifieras i artikel 1 i bilagan skall betraktas som övre nivåer. Medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden kan i vissa fall välja att fastställa lägre trösklar. Vid genomförandet av vissa åtgärder kan de också välja att tillämpa endast kriteriet för antalet anställda, utom inom områden för vilka de olika reglerna för statligt stöd tillämpas.

Artikel 3

För att göra det möjligt för kommission att utvärdera vilka framsteg som gjorts, uppmanas medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden att före den 31 december 1997 informera kommissionen om de åtgärder de har vidtagit för att efterleva denna rekommendation.

Artikel 4

Denna rekommendation gäller definitionen på små och medelstora företag för gemenskapsåtgärder som tillämpas inom gemenskapen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Den riktar sig till medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden.

Utfärdad i Bryssel den 3 april 1996.

På kommissionens vägnar

Christos PAPOUTSIS

Ledamot av kommissionen

BILAGA

DEFINITION PÅ SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG ANTAGEN AV KOMMISSIONEN

Artikel 1

1. Små och medelstora företag (SMF) definieras som företag som

— har färre än 250 anställda, och

— antingen

en årlig omsättning som inte överstiger 40 miljoner ecu, eller

en årlig balansomslutning som inte överstiger 27 miljoner ecu,

— och som uppfyller kriteriet om oberoende såsom det definieras i punkt 3 i denna artikel.

2. Om det är nödvändigt att skilja mellan små och medelstora företag definieras det lilla företaget som ett företag som

— har färre än 50 anställda, och

— antingen

en årlig omsättning som inte överstiger 7 miljoner ecu, eller

en årlig balansomslutning som inte överstiger 5 miljoner ecu,

— och som uppfyller kriteriet om oberoende såsom det definieras i punkt 3 i denna artikel.

3. Med ett oberoende företag avses ett företag, i vilket ett enskilt företag eller flera företag gemensamt, som inte uppfyller definitionen på små och medelstora företag efter det lilla företaget, beroende på vad som är relevant, inte innehar 25 % eller mer av kapitalet eller rösträtten. Denna tröskel får överstigas i följande två fall:

— Om företaget innehas av offentliga investeringföretag, riskkapitalföretag eller institutionella investerare, förutsatt att de inte kontrollerar företaget vare sig individuellt eller gemensamt.

— Om aktiekapitalet är fördelat så att det inte är möjligt att fastställa vem som innehar det, och om företaget förklarar att det med rätta kan anta att det inte innehas till 25 % eller mer av ett annat företag, eller flera företag gemensamt, som inte uppfyller definitionen på små och medelstora företag eller det lilla företaget, beroende på vad som är relevant.

4. Vid beräkning av de trösklar som avses i 1.1 och 1.2 ovan är det följaktligen nödvändigt att lägga samman de relevanta siffrorna för företaget som är mottagare och för alla företag som det direkt eller indirekt kontrollerar genom innehav av 25 % eller mer av aktiekapitalet eller av rösträtten.

5. Om det är nödvändigt att skilja mikroföretag från andra små och medelstora företag definieras dessa som företag som har färre än tio anställda.

6. Om ett företag vid datum för bokslut överstiger eller understiger de trösklar för antalet anställda eller de ekonomiska högsta nivåer som angetts, skall detta leda till att företaget får eller förlorar sin status som "SMF", "medelstort företag", "litet företag" eller "mikroföretag" endast om detta fenomen upprepas under två på varandra följande räkenskapsår.

7. Antalet anställda motsvarar antalet årsarbetsenheter, det vill säga antalet anställda som arbetar heltid under ett år och där anställda med deltid eller säsongsanställda räknas som delar av årsarbetsenheter. Det år som används som referens är det senast godkända räkenskapsåret.

8. Trösklarna för omsättningen och balansomslutningen gäller senast godkända tolv månaders räkenskapsperiod. Om företaget är nyetablerat och om bokslutet inte har blivit godkänt, beräknas trösklarna på grundval av en trovärdig uppskattning som görs under räkenskapsåret.

Artikel 2

Kommissionen kommer att ändra de högsta nivåerna för omsättning och balansomslutning vid behov och normalt sett vart fjärde år efter antagandet av denna rekommendation, för att ta hänsyn till förändrade ekonomiska förhållanden i gemenskapen.

Artikel 3

1. Kommissionen förbinder sig att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att definitionen på små och medelstora företag, såsom den fastställs i artikel 1 ovan, tillämpas på alla program som kommissionen driver och i vilka "SMF", "medelstort företag", "litet företag" eller "mikroföretag" nämns.

2. Kommissionen förbinder sig att vidta lämpliga åtgärder för anpassa den statistik som den producerar i överensstämmelse med följande storleksklasser:

— Inga anställda,

— 1 till 9 anställda,

— 10 till 49 anställda,

— 50 till 249 anställda,

— 250 till 499 anställda,

— fler än 500 anställda.

3. Nuvarande gemenskapsprogram, i vilka små och medelstora företag definieras med hjälp av andra kriterier än de som anges

i artikel 1, fortsätter under en övergångsperiod att omfatta de företag som uppfyllde kraven för små och medelstora företag när dessa program antogs. Ändringar av definitionen på små och medelstora företag inom ramen för dessa program kan ske endast på villkor att definitionen enligt denna rekommendation antas genom att den definition som skall ändras ersätts med en hänvisning till denna rekommendation. Denna övergångsperiod bör i princip löpa ut senast den 31 december 1997. Dock kommer juridiskt bindande åtaganden som kommissionen ingått på grundval av dessa program att förbli opåverkade.

4. När rådets fjärde direktiv 78/660/EEG skall ändras kommer kommissionen att föreslå att nu gällande kriterier för definitionen på små och medelstora företag ersätts med en hänvisning till definitionen i denna rekommendation.

5. För bestämmelser som antas av kommissionen och som nämner "SMF", "medelstora företag", "små företag" eller "mikroföretag" eller någon liknande beteckning skall den definition som fastställs i denna rekommendation gälla.